

PÁLYAMŰ

**A Közép-Duna-völgyi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális
Kollégium kollégiumvezetői állására kiírt pályázathoz**

dr. Króneisz Gábor

Budapest, 2018. január 29.

1. Bevezetés

A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok 2013. január 1. napján kezdték meg működésüket. Ezáltal olyan több megyére kiterjedő szakmai fórumok jöttek létre, amelyekben az ezen két speciális ügyszakban ítélkezők is megtapasztalhatták, hogy problémáikkal nincsenek egyedül, továbbá, hogy milyen segítséget jelent az, ha a bírósági rendszerben felhalmozott kollektív tudás a mindennapi munka során a rendelkezésükre áll. Korábban ugyanis a közigazgatási és munkaügyi témák a polgári kollégiumokon belül csak marginális szerephez jutottak, szakmai visszajelzést a bírák legfeljebb a másodfokú bíróság, illetve a Legfelsőbb Bíróság, majd Kúria döntésein keresztül kaphattak. A konkrét ügyeken túli közös gondolkodás terepét ekkor leginkább a bírói egyesületek jelentették.

A regionális kollégiumokon belül lehetőség nyílt a régiós joggyakorlat folyamatos figyelemmel kísérésére, a vitás eljárásjogi és anyagi jogi kérdések azonosítására, azok megtárgyalására és közös álláspont kialakítására, az új típusú ügyekre való felkészülésre. Emiatt az ítélkezés megalapozottságának elősegítésében és a jogegység megteremtésében kiemelt szerephez jutottak.

A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok sorsa elválaszthatatlan a közigazgatási és munkaügyi bíróságok bírósági szervezetrendszerben elfoglalt helyétől. Az a kormányzati szándék, amely a közigazgatási bíráskodás hazai megerősítését tűzte zászlajára így szükségképpen kihatott a regionális kollégiumokra is. A közigazgatási perrendtartástól szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) hatálybalépésével az illetékességi szabályok változása gyakorlatilag nyolc regionális szintű közigazgatási és munkaügyi bíróságot hozott létre, míg a munkaügyek és a közigazgatási ügyek egy része – ide értve már a közszolgálati pereket is – változatlanul a minden megyében és a fővárosban működő közigazgatási és munkaügyi bíróságokra tartozik. Ehhez kapcsolódóan a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. törvény akként rendelkezik, hogy a korábbi hattal szemben már nyolc regionális kollégium működik, közte az újonnan megalakuló Közép-Duna-völgyi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium. Szintén a Kp. hatálybalépésével bekövetkező változás, hogy miután a közigazgatási ügyek tekintetében a Fővárosi Törvényszék rendelkezik kizárólagos illetékességgel a fellebbezések elbírálására, az első- és másodfokú bíráskodás már nem kizárólag egy regionális kollégiumon belül valósul meg.

A fentiekén túl a legnagyobb kihívást a regionális kollégiumok számára kétség kívül az új perrendi szabályok hatályba lépése és az ehhez kapcsolódó jogegységesítő szerep fogja jelenteni. Másrészt a regionális kollégiumoknak kell megteremtenie annak feltételeit, hogy a közigazgatási bíráskodást érintő igen jelentős létszámfejlesztés még átmenetileg se befolyásolja hátrányosan az ítélkezés szakmai színvonalát és időszerűségét.

A Közép-Duna-völgyi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium 2018. január 19. napján tartotta alakuló ülését, amelyen elfogadta ügyrendjét és a 2018. évi munkatervét.

2. A jelenlegi helyzet

2.1. Személyi feltételek

A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság engedélyezett létszáma 18 fő, munkaügyi ügyszakban 10 fő, közigazgatási ügyszakban 8 fő. A munkaügyi ügyszakban ténylegesen 7 fő bíraskodik, miután ketten tartósan távol vannak, egy bíró pedig kirendeléssel a Budapest Környéki Törvényszék munkaügyi fellebbviteli tanácsában végez ítélkező munkát. A nyolc közigazgatási ügyszakos bíróból hárman nyertek áthelyezést a Főváros Törvényszékre, egyikük három hónapos kirendeléssel továbbra is itt ítélkezik. Ugyanakkor az első három kiírt közigazgatási ügyszakos álláshely betöltésével a bírák száma változatlan.

A Bírósági Közlöny 2017. évi 10-11. számában megjelent pályázatok alapján további hat közigazgatási ügyszakos bíró kinevezésére kerül sor várhatóan 2018. április 1. napjával kezdődően. Az OBH által készített előzetes létszámbecslés – indokoltságának időközi vizsgálatától függően – további egy-egy bíró kinevezésével számol 2018. július 1., illetve 2018. november 1. napjával.

A Budapest Környéki Törvényszéken egy teljes tanács (8.Mf.) látja el a másodfokú munkaügyi ítélkezést, míg a Kp. 157. §-ában foglalt átmeneti szabályokra figyelemmel a 2018. január 1-je előtt közigazgatási ügyekben előterjesztett fellebbezések másodfokú elbírálását a 7.Kf.-Pf. tanács végzi. Közigazgatási és munkaügyi ügyre nyolcan vannak kijelölve, közülük az elfogadott ügyrend szerint öten tagjai a kollégiumnak.

A Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság engedélyezett létszáma négy fő. Ténylegesen jelenleg három fő bíraskodik, miután a korábbi elnök sikeres pályázat eredményeként áthelyezésre került a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra. Egy-egy bíró csak közigazgatási, illetve munkaügyi ügyet tárgyal, míg a harmadik bíró vegyes referádával ítélkezik. A közigazgatási ügyeket tárgyaló kolléga a második körben kiírt bírói álláshelyekre pályázatot terjesztett elő, ítélkező tevékenységét a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság közigazgatási ügyszakában szeretné folytatni.

A Balassagyarmati Törvényszék 2018. január 1-ei ügyelosztási rendje szerint a munkaügyi fellebbviteli ügyekben a 2. és 15. számú, kivételesen a 7. számú tanács, míg közigazgatási fellebbviteli ügyekben a 15. számú, kivételesen a 2. és 7. számú tanács jár el. Közigazgatási és munkaügyi ügyre a törvényszéki bírák közül kilencen vannak kijelölve, közülük az elfogadott ügyrend szerint négyen tagjai a kollégiumnak.

2.2. Ügyforgalmi adatok

2.2.1. Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

Munkaügyi perek ügyforgalmi adatai 2016. és 2017. évben

Év	Peres ügyek			Peren kívüli ügyek		
	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2016.	904	825	600	152	153	1
2017.	959	1009	550	164	151	14

Közigazgatási perek ügyforgalmi adatai 2016. és 2017. évben

Év	Peres ügyek			Peren kívüli ügyek		
	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2016.	1291	1267	689	417	433	108
2017.	1467	1416	740	396	362	142

2016. december 31-én a munkaügyi ügyszakban 69 két éven túli ügy volt (ebből 23 öt éven túli), a közigazgatási ügyszakban a két éven túli ügyek száma 18. 2017. december 31-én a két éven túli ügyek száma az alábbiak szerint alakult: munkaügyi ügyszakban 64 (ebből 17 öt éven túli), közigazgatási ügyszakban 20.

Az érkezett ügyek számában kismértékű növekedés figyelhető meg mindkét ügyszakban. Ezt a trendet a befejezések száma is követte, de a közigazgatási ügyszakban valamivel alatta maradt az érkezett ügyek számának. A közigazgatási ügyszakban az ügyszám további növekedése várható a Kp. 13. § (3) bekezdés b) pontjában foglalt illetékességi szabályra figyelemmel, illetve a közigazgatási jogvita fogalmának kiterjesztése következtében. Ennek mértéke ugyanakkor – eltekintve a Nógrád megyéből átkerülő ügyektől – nehezen becsülhető meg. A munkaügyi ügyszakban a két éven túli ügyek száma a korábbi években bekövetkezett pozitív változások után stagnál, a közigazgatási ügyszakban 20 körül állandósult.

2.2.2. Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

Munkaügyi perek ügyforgalmi adatai 2016. és 2017. évben

Év	Peres ügyek			Peren kívüli ügyek		
	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2016.	394	397	179	54	71	1
2017.	342	410	111	30	26	5

Közigazgatási perek ügyforgalmi adatai 2016. és 2017. évben

Év	Peres ügyek			Peren kívüli ügyek		
	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
2016.	213	224	62	80	79	8
2017.	165	155	72	77	76	9

A munkaügyi ügyszakban 2016. december 31-én 4, 2017. december 31. napján 3 két éven túli ügy volt. A közigazgatási ügyszakban egy ügyben sem haladta meg a pertartam a két évet.

A Salgótarjáni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságra 2016-hoz képest 2017-ben valamivel kevesebb munkaügyi és közigazgatási ügy érkezett. A befejezések száma általában meghaladta az érkezést, egyedül a közigazgatási ügyszakban maradt kevéssel alatta 2017-ben. A már hivatkozott illetékességi okok miatt várhatóan radikálisan lecsökken a közigazgatási ügyek száma 2018-tól. Ezt a közszolgálati jogviták és a társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálatának közigazgatási perré válása fogja némileg ellensúlyozni, amely viszont a munkaügyi perek számának csökkenését vonja maga után.

2.3. Tárgyi feltételek

A bíróságok szervezetről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 156. § (2) bekezdése szerint a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium szervezeti kereteit az a törvényszék biztosítja, amelyen vagy amelyhez tartozó közigazgatási és munkaügyi bíróságon a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium kollégiumvezetője ítélkezik.

A törvényszék e körbe eső feladatait a Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégiumok Ügyrendjére vonatkozó 3/2014. (VIII.8.) OBH Elnöki ajánlás (OBH Elnöki ajánlás) II/5. pontja részletezi. Eszerint a regionális kollégium működésének feltételeit a törvényszék az együttműködési megállapodásban és az az alábbiak szerint biztosítja:

- a) a kollégiumi ülések megtartásához szükséges helyiségek kijelölése,
- b) megfelelő eszközökkel felszerelt dolgozósoba (vezetői, ügyintézői), informatikai elérhetőség, irodaszer-ellátás stb. (reprezentációs keret) biztosítása,
- c) kollégiumvezetői pótlék folyósítása,
- d) a Regionális Kollégium működésével összefüggő utazási költségek térítése a kollégiumvezető részére,
- e) a Regionális Kollégium működésének épületen való feltüntetése.

A regionális kollégiumvezető-helyettes tekintetében az 5. pont a)-d) alpontjában foglaltakat azzal az eltéréssel, kell alkalmazni, hogy a működési feltételek biztosítása a kollégiumvezető-helyettes szolgálati helye szerinti törvényszék kötelessége.

A Közép-Duna-völgyi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium 2018. január 19. napján megtartott alakuló ülésén a Budapest Környéki Törvényszék vezetése biztosította arról a kollégiumot, hogy a fenti, a működéshez szükséges feltételeket a törvényszék biztosítani fogja. A kollégiumi ülések megtartásához szükséges helyiségek, illetve a megfelelő eszközökkel felszerelt dolgozósobák jelenleg is rendelkezésre állnak, illetve ugyanígy biztosítottak lesznek az épületen belüli költözést követően.

3. A szakmai feladatok ellátására vonatkozó elképzeléseim

3.1. A kollégiumvezető feladatai

A kollégiumvezető feladatait a általánosságban a Bszi. 124. § (1) bekezdése határozza meg. Konkrét szakmai feladatokat rögzítenek ezen túl a jogegység biztosításával kapcsolatban a Bszi. 26-29. §-ai, míg igazgatási feladatok jelennek meg a Bszi. 148. § (2) bekezdésében, és a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 76. § (2) bekezdésében, illetve 79. §-ában.

Ezen túlnyomórészt szakmai, és csak kis részben igazgatási feladatokat veszi számba az OBH Elnöki ajánlás IV/15. pontjának a)-tól s) alpontig terjedő felsorolása.

Kijelenthető, hogy a kollégiumvezető legfontosabb feladata, hogy a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium betölthesse jogegységesítő szerepét, illetve örködjön afelett, hogy az ítélkezés mindenkor időszerű, szakszerű és hatékony legyen. Olyan szakmai vezetést kell megvalósítani tehát, amelynek minden részmozzanata ezen céloknak rendelődik alá. Figyelemmel a bevezetőben már hivatkozott, a közigazgatási és munkaügyi bíróságokat érintő új kihívásokra, ezen feladataimat az alábbiak szerint kívánom ellátni.

3.2. Információgyűjtés

Az információgyűjtésének kétirányúnak kell lennie. Egyfelől szükséges az ítélkezési munka folyamatos figyelemmel kísérése, másrésről a lehető legkorábban észlelni kell, hogy mi az az új ügytípus vagy felmerülő eljárásjogi kérdés, amely közös gondolkodást, egyeztetést igényel.

A korábbi gyakorlatnak megfelelően szükségesnek ítélem, hogy a bírák írásba foglalt ítéleteiket havonta megküldjék a kollégiumvezetőnek, illetve helyettesének. Így folyamatos lehetőség nyílik a szakmai következtetések levonására. Ha ez automatizmussá válik, akkor nem jelent plusz terhet sem a bírónak, sem a megküldés feladatával esetlegesen megbízott leírónak. Ugyanígy a megfellebbezett ügyekben hozott másodfokú döntések és a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott döntései is folyamatosan rendelkezésre kell, hogy álljanak.

Aktívabb hozzáállást igényel ugyanakkor, hogy a bírák jelzéssel éljenek a felmerülő problémákkal kapcsolatban. Ennek elsődleges terepe álláspontom szerint a személyes konzultáció kell, hogy legyen. A napi munkateher mellett nem várható el a bíraktól, hogy írásban, a vonatkozó jogszabályok megjelölésével és saját álláspont kifejtésével jelezzenek egy-egy problémát. Annál inkább elvárható a kollégiumvezetőtől, hogy ajtaja mindig és mindenki előtt nyitva álljon. Az informális egyeztetés biztosítja egyfelől a leggyorsabb információ áramlást, másrésről nem zárja ki azt sem, hogy amennyiben a kérdés alaposabb vizsgálatot igényel, akkor arra kollégiumi munka eszköztárának igénybevételevel kerüljön sor.

Álláspontom szerint a fenti információ-áramlásban is komoly szerephez juthat a közigazgatási és munkaügyi bíróságokon az év elejétől megjelenő tanácsban történő eljárás. A Kp. 8. § (1) bekezdése a közigazgatási perekben a tanácsban történő eljárást teszi általánossá. Tudjuk, hogy a jelenlegi közigazgatási eljárási szabályok, illetve ágazati jogszabályi rendelkezések következtében ténylegesen körülbelül az ügyek egyharmadát kell majd tanácsban tárgyalni. Fontosnak tartom ugyanakkor, hogy az ügyszakban tárgyaló bírák ebben egy lehetőséget lássanak, ne pedig kényszerűen betartandó eljárási szabályként tekintsenek arra. Szorgalmazni fogom, hogy a bírák éljenek a tanács elé utalással, ha azt az ügy különös bonyolultsága vagy egyedisége indokolja, illetve, hogy csak kivételes esetekben kerüljön egyesbíró elé az az ügy, amit egyébként tanácsnak kellene tárgyalnia. A jól szervezett tanácsai munka szintén a jogegység irányába mutat, a tanácsos ügyekben kialakított közös álláspont az egyesbíró által tárgyalt ügyek mikénti eldöntésére is kihat.

Figyelemmel arra, hogy a 2018. január 1-től hatályos ügyelosztási rendben a tanácsok felállításra kerültek, a tanácsok vezetésére pedig egyes bírák megbízást kaptak, a vitás jogalkalmazási kérdések a tanácsos ügyekben először a tanácsvezető bíróknál fognak lecsapódni. A velük folytatott akár napi

szintű informális egyeztetések fontos szerepet fognak betölteni abban, hogy a konkrét ügyekben felmerült kérdések kollégiumi szinten is megjelenjenek.

Kétségtelen tény, hogy a fenti információ áramlás nem valósulhat meg azonos módon a két ügyszakban. Míg ugyanis a közigazgatási ügyek tekintetében a Kp. illetékességi szabályai következtében a korábbi megyék közötti kommunikáció – kevés kivételtől eltekintve – „házon belülrre” tevődött át, addig a munkaügyi ügyszak vonatkozásában ugyanúgy két megye ítélkezését kell összehangolni. Ez azonban a mai technikai lehetőségek mellett nem lehet akadálya a gyors és hatékony információcserének.

3.3. Információátadás

3.3.1. Kollégiumi teljes ülések

A Közép-Duna-völgyi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium 2018. január 19. napján elfogadott ügyrendjének VI/18. pontja szerint a kollégium kollégiumi ülést a munkatervének megfelelően szükséghez képest, de évente legalább négyszer tart. A szintén elfogadott munkaterv a teljes ülésekkel egyidejűleg ügyszak szerinti részkollégiumi ülésekkel is számol. A teljes ülések egyfelől a személyi, illetve ügyrendi kérdések megvitatásának fórumai, másrésről itt tárgyalhatóak meg olyan szakmai kérdések, amelyek egyrésről komolyabb előkészítést igényelnek, másrésről a teljes tagság érdeklődésére számot tartanak. Bizonyos, hogy az új perrendtartások hosszú ideig témát fognak szolgáltatni ezen teljes ülésekhez. A Kp. által felvetett kérdések nagyrészt a teljes pléniumra tartoznak, miután immár a közszolgálati pereket és a társadalombiztosítási határozatok felülvizsgálata iránti pereket is a Kp. rendelkezési szerint kell lefolytatni. Szintén a teljes ülések témájául kell, hogy szolgáljanak, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) azon rendelkezései, amelyek a Kp. utaló szabályai alapján a közigazgatási perre is irányadóak. Közös gondolkodást kívánnak mindennek előtt a pervezetéssel, bizonyítással, illetve a költségekkel kapcsolatos jogalkalmazási problémák. Fontosnak tartom az egyes témák időzítését is, mert tapasztalom szerint akkor alakulhat ki a bírák aktív hozzáállását feltételező értelmes vita, ha azok nem pusztán elméleti kérdésként, hanem a napi jogalkalmazás során már megjelenő problémaként jelentkeznek.

3.3.2. Részkollégiumi ülések

Részkollégiumi ülés keretében tárgyalandóak meg az olyan témák, amelyek vagy kizárólag a közigazgatási, vagy kizárólag a munkaügyi ügyszakhoz kapcsolódnak. Ezek szakmai előkészítésében, illetve levezetésében értelemszerűen a kollégiumvezető-helyettes is kiemelkedő szerephez jut, hiszen a Bszi. 124. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a kollégiumvezető és helyettese különböző ügyszakban ítélkező bíró. Miután magam közigazgatási ügyszakos bíró vagyok, a közigazgatási részkollégiumi ülések tematikájáért lennék elsősorban felelős. Ennek kialakításakor figyelemmel kell majd lenni a közigazgatási eljárásjogot érintő alapvető változásokra, a Kp. által elsődlegessé tett megváltoztatási jogkör gyakorlására, és az anyagi jogszabályok gyakori változása miatti állandó kihívásokra. A közigazgatási ügyszakban megjelenő nagyszámú kezdő bíró munkáját nagymértékben segíthetné egy-egy közigazgatási ügytípus anyagi és eljárásjogi szabályainak tételes áttekintése. Ez emellett a már hosszabb ideje az ügyszakban ítélkezők tudásának rendszerezését is szolgálná, lehetőséget teremtve egyúttal az előkészítésben való részvételre.

3.3.3. Ügyszakonkénti értekezletek

A 2018. január 1-től hatályos jogszabályi változásokra és különösen az új bírói kinevezésekre tekintettel indokoltnak tartom, hogy két kollégiumi ülés között is rendszeresek legyen az ügyszakonkénti értekezletek. Ezeknek a tárgyát a folyamatosan jelentkező kisebb-nagyobb jogalkalmazási problémák megtárgyalása, illetve a fontosabb másodfokú, illetve kúriai döntések ismertetése képezheti. Célszerű, hogy a megtárgyalandó problémakörök előre ismertek legyenek, hogy a felmerülő kérdéseit mindenki időben jelezhesse.

3.3.4. Novell Vibe

A fentiek mellett az információáramlás állandó terepe lehet a Novell Vibe felület is. Ez eddig is a bírák rendelkezésére állt, azonban annak használata elmaradt a várakozásoktól. Ennek oka álláspontom szerint, hogy nem ismeri mindenki a felület nyújtotta lehetőségeket, és a már feltöltött anyagokban való keresést. A Novell Vibe napi használata ugyanakkor tehermentesíthetné a levelező rendszert, amely egyebek mellett a korlátozottan rendelkezésre álló tárhely miatt nem alkalmas a szakmai anyagok megosztására és könnyű visszakeresésére. A postafiókba rendszerezetlenül és nagy számban beömlő tájékoztatással ráadásul pont az a cél hiúsul meg, hogy a bírák hathatós segítséget kapjanak munkájukhoz. Emiatt a Vibe felület napi moderálása a kollégiumvezető részéről is kiemelt feladat, amely álláspontom szerint csak az ezzel megbízott bírósági ügyintéző, vagy bírósági titkár segítségével teljesíthető maradéktalanul.

3.4. Az ítélezés időszerűsége

A regionális kollégium elsősorban a szakmai támogatásával járulhat hozzá az ítélezés időszerűségének biztosításához, és az igazgatási vezetők ezzel kapcsolatos feladatainak teljesítéséhez. Ez kisebb részben a már két éven túli ügyek befejezését szolgálja, nagyjából azonban ahhoz nyújthat segítséget, hogy az ügyek előregedése lehetőleg be se következzen. Az új perrendtartások által biztosított, az eljárások gyorsítását szolgáló szabályokat tudatosítani kell, a bírákat ösztönözni kell azok hatékony alkalmazására. A regionális kollégiumban, illetve tágabban a bírósági rendszerben kialakult jó gyakorlatokat a bírákkal meg kell ismertetni. Mind a Pp., mint a Kp. a koncentrált pervitelt, a perek hatékony, gyors és szakszerű elbírálását tűzte zászlajára, amelynek biztosításához új jogintézmények, és eljárási szabályok állnak a bíró rendelkezésére. A Pp. által bevezetett perfelvételi szakasz egészen új megközelítést, látásmódot követel meg a bírótól, és ugyanígy a közigazgatási perekben is kiemelt hangsúlyt kap a perelőkészítés, melynek eredményeként a per akár az első tárgyaláson érdemben lezárulhat. Bátorítani kell a bírákat, hogy éljenek a Kp. szerinti tárgyaláson kívüli, illetve az egyszerűsített perben történő elbírálás lehetőségével, az igazgatási vezetőknek pedig támogatnia kell, hogy a közigazgatási ügyszak ebből eredő sajátosságai a tárgyalási napok számánál, kihasználtságánál figyelembe vételre kerüljenek.

3.5. Emberi erőforrásokkal való gazdálkodás,

3.5.1. Arányos munkateher biztosítása, tanácsban történő eljárás

A közigazgatási és munkaügyi bíróságokat érintő szervezeti változásokra lehetőségként kell tekinteni az arányos munkateher kialakítása szempontjából. Az új típusú ügyek és megváltozott eljárási szabályok mellett állandó vizsgálatot követel az egy bíróra, tanácsra jutó ügyek száma,

emellett azok munka- és időigényességét is folyamatos figyelemmel kell kísérni, és meg kell tenni szükséges lépéseket a munkateher-kiegyenlítés érdekében. Mindezen szempontokra figyelemmel kell lenni az egyes referádák kialakítása során is. A jelenlegi tervek szerint 16 fős közigazgatási ügyszak tekintetében nem támogatom a teljesen automatikus szignálást. Ezzel ugyanis a bíróság pont arról az emberi erőforrások hatékony kihasználásával kapcsolatos előnyről mondana le, amely egy egyes ügýtípusokban szerzett elmélyültebb tapasztalatok kihasználásából következne. A rendkívüli mennyiségű közigazgatási joganyag, és annak gyors változása mellett alig biztosítható, hogy minden bíró, minden közigazgatási eljárás tekintetében naprakész legyen. Nem értek egyet azzal az állásponttal, hogy a közigazgatási bírónak nem kell közigazgatási szakembernek lennie ahhoz, hogy a közigazgatási eljárásjogi ismeretei alapján a vitássá tett anyagi jogszabályok értelmezéséről és alkalmazásáról döntsön. Ha ugyanis a bíró nem ismeri átfogóan az adott ügýtípus joganyagát, és a speciális eljárási sajátosságait, akkor a közigazgatási bíráskodás nem tudja betölteni objektív jogvédelmi funkcióját. Már az adott esetben laikus felperes keresetbeli előadásainak helyes értelmezése, és a vitássá tett jogszabályi alap „megtalálása” is azt követeli meg, hogy a bírónak szélesebb körű rálátása legyen az adott közigazgatási eljárásra. Kiemelten jelentkezik ez az igény a Kp. által általánossá és elsődlegessé tett megváltoztatási jogkör helyes gyakorlása tekintetében.

Az emberi erőforrások hatékony kihasználásának eszközét jelentheti a tanácsban történő eljárás, amellyel jogszabályi szinten is megjelenik az elsőfokú bíráskodásban a team munka. Bizonyos vagyok benne, hogy ez nem pusztán az ügyek egy részének három bíró által történő eldöntését fogja maga után vonni, hanem hosszútávon egy másfajta, együttműködésen és a tapasztalatok megosztásán alapuló munkamódszer kialakulásához fog vezetni. A regionális kollégiumnak ebben a folyamatban katalizátorként kell jelen lennie. A létszámfejlesztés adta lehetőségeket kihasználva biztosítani kell, hogy a titkárok és a bírósági ügyintézők a tanácsok mellé legyenek beosztva. Álláspontom szerint az ő munkájuk az adminisztratív terhek csökkentésével, a tárgyalások, tanácsulések előkészítésével leginkább így járulhat hozzá a színvonalas és időszerű ítélkezéshöz.

A hatékony munkavégzéséhez szükséges zavartalan munkakörnyezet és technikai feltételek meglátásom szerint adottak. A Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság épületen belüli költözése kapcsán ugyanakkor támogatandónak tartom, hogy – amennyiben ennek feltételei megteremthetők – a bírák igény szerint egyszemélyes, a leírótól különálló dolgozószobát kapjanak. Különösen azon bírók esetében merülhet fel ez az igény, akik otthondolgozási kedvezményük ellenére a hét négy vagy öt napját a bíróság épületében töltik, és nem csak a kurrenciális munkavégzés helyszínéként tekintenek dolgozószobájukra, hanem a tárgyalásokra is ott készülnek fel, illetve ítéleteiket is ott diktálják, vagy írják.

3.5.2. Új bírák

Amint már több helyütt jeleztem, a közigazgatási ügyszakot érintő létszámfejlesztés nagy lehetőségnek, egyúttal kihívásnak ígérkezik a regionális kollégium életében. A korábbi nyolc bírói státusz mellé további nyolc bírói álláshely létesül, de figyelemmel arra, hogy a korábbi gárdából hárman a Fővárosi Törvényszéken folytatják ítélkező tevékenységüket, ténylegesen várhatóan többségbe kerülnek a kezdő bírák. A bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III.4.) KIM rendelet módosult rendelkezései azt is előrevetítik, hogy a korábbinál nagyobb eséllyel kerülnek be a bírósági rendszerbe közigazgatási szakemberek. Az ő szakmai tapasztalataikat úgy kell hasznosítani a bíróságnak, hogy emellett elsajátíthassák azt – a közigazgatásétól alapvetően eltérő – szervezeti kultúrát, amely a bírói függetlenségben csúcsosodik ki. Említést érdemel, hogy a Kp. 10. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt megváltozott kizárási szabály ellenére nem kívánatos, hogy a

közigazgatásból érkező kezdőbíró rögtön olyan ügytípusban ítékezzen, amiben közvetlenül előtte még az alperesi hatóság dolgozójaként járt el.

A kezdőbírók segítésében különösen nagy feladat fog hárulni az instruktor bírói rendszerre, azzal, hogy mivel nagyszámú új belépőről van szó, az instruktorok munkájának összehangolása is szükségesnek mutatkozik. Ebben juthat szerephez a regionális kollégium. A bírák ítélező tevékenységre történő felkészítése, illetve munkájuk figyelemmel kísérése tekintetében is lehetőségként kell tekinteni a Kp. által főszabállyá tett tanácsban történő eljárásra. Bár a későbbiekben meg kell majd találni a helyes egyensúlyt az egyesbíró, illetve a tanács által tárgyalt ügyek között, kezdetben támogathatónak tartom olyan ügyek tanács elé utalását is, amelyek egyébként ténybeli vagy jogi megítélésük miatt nem indokolnák azt. Szorgalmazni fogom emellett a kezdőbírók tárgyalásainak látogatását az igazgatási vezetőkkel együtt, mert így lehetőség nyílik az ott történtek közös kielemezésére és közvetlen visszajelzésre is. Szintén különös odafigyelést igényel a kezdőbírók referádájának összeállítása annak érdekében, hogy terhelésük, mind az ügyek számát, mind nehézségét tekintve fokozatos legyen.

3.6. A regionális kollégium kapcsolatai, integritás

3.6.1. Kapcsolat a Kúriával

Elsőként érdemel említést a Bszi. 28. § (1) bekezdése által intézményesített kapcsolat, amelynek értelmében a Kúria képviselője útján részt vesz a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium ülésein. A kúriai kapcsolattartóknak köszönhetően a regionális kollégiumok már eddig is első kézből származó információkkal rendelkezhetek az adott jogalkalmazási kérdéshez kapcsolódó kúriai álláspontokról. Az azonnali és közvetlen, az egyedi ügyektől független visszajelzésre most fokozottan szüksége lesz a regionális kollégiumnak, amikor a közigazgatási és munkaügyi bíráskodást koncepcionális változások érintik. Szintén ezt célt szolgálja a regionális kollégiumvezetők és helyetteseik részvétele a Kúria Közigazgatási-Munkaügyi Kollégiumának kollégiumi ülésein.

Magától értetődő feladatként jelentkezik a kollégiumi munkában a kúriai döntések folyamatos figyelemmel kísérése és a KMK véleményeknek, elvi bírósági határozatoknak és a fontosabb ítéleteknek a kollégiumi tagokkal való megismertetése, amely az ítéletek megalapozottságának elsődleges feltétele.

A regionális kollégiumvezető lehetősége és egyúttal felelőssége, hogy éljen a Bszi. 26-28. §-aiban meghatározott jogköreivel, kísérje folyamatosan figyelemmel a regionális kollégiumhoz tartozó bíróságok ítélezését, az esetleges ellentétes gyakorlat kialakulásáról tájékoztassa a Kúria elnökét, illetve jogegységi eljárás indítványozására, vagy elvi bírósági döntés közzétételére tegyen javaslatot. Az elsőfokú bíróságokon jelentkező problémák legfelsőbb bírói fórum felé történő becsatornázása azért is különösen fontos, mert mire egy új anyagi vagy eljárásjogi rendelkezés által felvetett jogkérdésben a Kúria felülvizsgálati eljárásban döntést hoz, addigra az adott probléma első fokon már az ügyek igen nagy számában jelentkezhet. Jól példázza ezt a közelmúltban a földforgalmi ügyek helyezte, ahol ráadásul folyamatosan változó jogszabályi környezet mellett kell a jogbiztonság és a jogegység szempontjait érvényre juttatni.

3.6.2. Kapcsolat a törvényszékekkel

A regionális kollégiumhoz tartozó megyék törvényszékeivel fennálló magától értetődő kapcsolaton túl a Fővárosi Törvényszékekkel való kapcsolattartás érdemel kiemelés. A Kp. hatálybalépésével ugyanis a Fővárosi Törvényszék jár el kizárólagos illetékességgel a másodfokú közigazgatási perekben. A végzésekkel szembeni fellebbezések elbírálásán keresztül a másodfokú bíróságnak különösen nagy szerepe lesz a Kp. szabályainak értelmezésében, így például a közigazgatási bírói útra tartozó ügyek körének meghatározásában, vagy a visszautasítás, a permegszüntetés, illetve az azonnali jogvédelem jogintézményének helyes alkalmazásában. A korábban a munkaügyi ügyszakba tartozó közszolgálati jogviták és a társadalombiztosítási ügyek tekintetében szintén a Fővárosi Törvényszék lesz a fellebbviteli fórum. A fentiekből következően a kúriai döntésekhez hasonlóan a törvényszéki joggyakorlatot is folyamatosan figyelemmel kell kísérni, az elvi jelentőségű döntéseket a bírakkal a kollégiumi munka keretében meg kell ismertetni, a visszatérő hibákra pedig fel kell hívni a figyelmüket. A teljes és részkollégiumi ülések állandó napirendi pontját kell, hogy képezze a tanácselnöki feljegyzésekből lesűrhető fontosabb következtetések megtárgyalása.

3.6.3. Kapcsolat a kollégiumokkal

A közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumok együttműködésének kiemelkedő szerepe van abban, hogy a jogegység ne csak az adott kollégiumhoz tartozó megyéken belül, hanem országosan is megteremtődjön. Kollégiumvezetőként azon fogok munkálkodni, hogy ehhez a Közép-Dunavölgyi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium is a lehető legteljesebb mértékben hozzájáruljon. Fontosnak tartom azt is, hogy a kollégiumvezetők és helyetteseik tanácskozásán elhangzott álláspontokat, felvetéseket a kollégiumi tagok is megismerhessék, arról visszajelzést kaphassanak. Az előző pontban ismertettek miatt különös jelentősége lesz a Fővárosi Törvényszék Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégiumával való együttműködésnek.

A Bszi. 28. § (3) bekezdése alapján a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium kollégiumvezetője meghívottként részt vesz a regionális kollégium illetékességi területéhez tartozó törvényszékek közigazgatási-munkaügyi kollégiumainak ülésén, illetve az ezen ügyszakokkal összevontan működő kollégiumok ülésein közigazgatási vagy munkaügyi tárgyú napirend esetén. A törvényszékek civilisztikai kollégiumaival történő együttműködésnek az ad további jelentőséget, hogy egyfelől a közigazgatási bíróságok hatásköre kibővült a közigazgatási szerződésekkel kapcsolatos jogviták elbírálásával, amellyel kapcsolatban korábbi tapasztalat ezen ügyszakban még egyáltalán nem áll rendelkezésre. Másfelől közös gondolkodást kíván majd a Pp. 24. § (3) bekezdésének rendelkezése a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény érvényesíthetőségének feltételeit illetően.

3.6.4. Kapcsolat az európai jogi szaktanácsadói hálózattal

Amint eddig is, a regionális kollégium a jövőben is számít a szaktanácsadó bírák segítségére az uniós jog aktualitásainak nyomon követésében, és a felmerült közösségi jogi jogalkalmazási problémák megoldásában. Ezen tapasztalatcsere legideálisabb színterét továbbra is a kollégiumi ülések jelenthetik. Emellett bátorítani kell a bírákat, hogy az egyedi ügyekben felmerült kérdéseikkel minél nagyobb számban forduljanak a szaktanácsadókhöz, hogy a problémák becsatornázásra kerüljenek a szaktanácsadói hálózatba, amely így visszajelzést kaphat a bírákat foglalkoztató kérdésekről. Az európai jogi szaktanácsadói hálózatról szóló 9/2016. (X.17.) OBH utasítás 2018. január 1. napjától hatályos 1. számú melléklete szerint már minden közigazgatási és

munkaügyi regionális kollégium mellett két szaktanácsadó működik. A Közép-Duna-völgyi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium illetékességi területéhez rendelt egy közigazgatási és egy munkaügyi szaktanácsadói helyre vonatkozó pályázatok kiírásra kerültek.

3.6.5. Külső kapcsolatok, bírósághoz való hozzáférés

A regionális kollégium kiemelt feladatának tartom a különböző társadalmi szervezetekkel, oktatási intézményekkel, illetve közigazgatási szervekkel való kapcsolattartást. A bíróságok ugyanis nem légtüres térben működnek, rendszerszinten szükségük van a visszajelzésekre, mint ahogy a saját tevékenységüket is mind szélesebb körben meg kell ismertetniük a társadalommal. Fokozottan igaz ez a közigazgatási és munkaügyi bíráskodásra, melynek tárgyát az állampolgárok igen széles körét érintő, és mindennapjaikat sokféleképpen átszövő jogviszonyok képezik. Célszerűnek mutatkozik valamely felsőoktatási intézmény jogi karával történő állandó kapcsolat kialakítása, amelynek révén az egyes problémakörökhöz kapcsolódó tudományos álláspontok közvetlenül megjelenhetnének a kollégiumi munkában. Másrésztől lehetőség nyílna arra, hogy a hallgatók a tárgyalások szervezett látogatásával, illetve a számukra a kollégiumi tagok részvételével tartott előadásokon keresztül közvetlen tapasztalatot szerezzenek az itt folyó munkáról. A közigazgatási és munkaügyi bíróságoknak nyitottnak kell lenniük a különböző érdekképviselői csoportokkal való együttműködésre is, melynek révén a bírák a közigazgatási eljárásokba akár ügyfélsként is bekapcsolódó, vagy a munkaügyi jogvitában képviselőként eljáró társadalmi szervezetek szempontjait, érvrendszerét is közvetlenül megismerhetik. Ugyanígy szükségesnek tartom a közigazgatási szervek vezetőivel való együttműködést, elsősorban annak érdekében, hogy a közigazgatási perben intézményesített kapcsolattartás (keresetlevél és közigazgatási iratok felterjesztése, elektronikus közigazgatási iratok betekintés útján történő elérhetővé tétele, megkeresések teljesítése stb.) gördülékeny legyen.

Az új perrendi szabályok mellett fokozott felelőssége a közigazgatási és munkaügyi bíróságoknak is, hogy segítsék az állampolgárok bírósághoz fordulását. A regionális kollégiumnak ezért közre kell működnie az ügyfélcentrumokban elérhető ügyfél-tájékoztatók folyamatos felülvizsgálatában, részt kell vállalnia az illetékességi területéhez tartozó törvényszékek helyi média-megjelentéseiben, illetve a Nyitott Bíróság programban. Mindezek mellett törekednie kell arra, hogy tevékenységéről minél több felületen információt szolgáltasson.

3.7. Képzés

A hatékony és időszerű ítélezés alapvető feltétele, hogy a bírák folyamatosan megújítsák, rendszerezék ismereteiket. A kollégiumban folyó munka mellett ennek legfőbb terepét a Magyar Igazságügyi Akadémia által szervezett központi képzések, illetve a törvényszékek szervezésében megvalósuló helyi képzések jelentik. Fontos emellett, hogy a bírák minél nagyobb számban vegyenek részt, az egyéb szakmai fórumokon, illetve a Magyar Közigazgatási Bírák Egyesülete és a Munkaügyi Bírák Országos Egyesülete által szervezett szakmai találkozókra. A regionális kollégiumnak támogatnia kell a bírák önképzését is. Ehhez a szakkönyvek, kommentárok beszerzésével, és a szakirodalom folyamatos figyelemmel kísérésével, az érdeklődésre számot tartó cikkek, tanulmányok összegyűjtésével, közreadásával járulhat hozzá.

3.8. A feladatok ütemezése

A Közép-Duna-völgyi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium a 2018. január 19-i alakuló ülésén elfogadta a 2018-as munkatervét, amely nagy vonalakban már kijelöli a rövid távú prioritásokat. Az új perrendtartások gyakorlati alkalmazása által felvetett problémakörökkel kapcsolatos folyamatos műhelymunka mellett a kezdőbírák segítése, orientálása lesz a kollégium elsődleges feladata. Ebben az évben kell továbbá az igazgatási vezetőkkel együttműködésben kialakítani azokat a munkaszervezeti kereteket (elsősorban a tanácsban történő eljárás kapcsán), amelyekkel a bíróság a Pp. és a Kp. által támasztott kihívásoknak meg tud felelni. Ezen időszaknak tehát álláspontom szerint elsősorban a befelé fordulásról, az építkezésről kell szólnia, úgy, hogy ez nem jelenthet egyúttal bezárkózást. Ellenkezőleg, a regionális kollégiumnak ezen feladatok sikeres teljesítéséhez a lehető legnagyobb nyitottságra, befogadó készségre van szüksége.

A hosszú távú feladatoknak mindenkor annak az elsődleges célnak kell alárendelődniük, hogy az ítélkezés színvonalas, hatékony és időszerű legyen. Ez a közigazgatási és munkaügyi ügyszakban folyó ítélkezési tevékeny folyamatos figyelemmel kísérését, elemzését, a társadalmi elvárások nyomon követését feltételezi, és a kollégiumi munka szükség szerinti újrastrukturálását követeli meg. Az évenkénti munkaterv elfogadása lehetőséget ad a fenti önvizsgálat elvégzésére, és az adott év prioritásainak kijelölésére.

Amennyiben a fenti elképzeléseim megvalósításához kollégáim bizalmat szavaznak nekem, úgy kérem Tisztelt Elnök Asszonyt, hogy támogassa a pályázatomat.

Budapest, 2018. január 29.

dr. Króneisz Gábor

Mellékletek

- 1.) Szakmai önéletrajz
- 2.) Hozzájáruló nyilatkozat

